

HFE35C nagyfrekvenciás analizátor

Az alapkészülék 27 MHz - 2,5 GHz antennával 800 MHz - 2,5 GHz

Professzionális technika

A GIGAHERTZ SOLUTIONS® térerősségmérő műszerei **új mérőt jelentenek a nagyfrekvenciás váltoáramú terek méréstechnikájában:** a professzionális színvonalat a világban egyedülálló ár/teljesítmény-viszonyval valósítottuk meg.

Ezt az innovatív áramköri elemek - amelyek közül néhány szabadalmi bejelentés alatt áll - és a legmodernebb gyártási eljárások következetes alkalmazása tette lehetővé.

Ez a készülék lehetővé teszi a nagyfrekvenciás sugárzás minősített méréset 800 MHz-től 2,5 GHz-ig (a tartomány opcionális antennákkal 27 MHz-ig bővíthető). Ez a terület a digitális, többnyire impulzusüzemű rádiószolgáltatások, például a mobil rádiózás, a vezeték nélküli telefonok, a mikrohullámú sütők és a jövőbe mutató UMTS és Bluetooth technológiák széles körű használata miatt biológiai szempontból különösen fontos.

Használati útmutató

4.4 Fissített változat
Ezt az útmutatót folyamatosan frissítjük, javítjuk és bővítiük. A www.gigaherz-solutions.de web-oldalon megtalálja a legfrissebb letölthető változatot.

Meg az első használatba vétel előtt feltétlenül figyelmesen olvassa el ezt a használati útmutatót.
Fontos információkat nyújt a készülék használatáról, biztonságosságáról és karbantartásáról.
Ezenkívül fontos **hatteiről információkat** tartalmaz, amelyek segítségével iRFformatív mérései eredményekhez juthatunk.

Biztonsági tudnivalók:

Még az első használatba vétel előtt feltétlenül figyelmesen olvassa el ezt a használati útmutatót. Fontos információkat tartalmaz a készülék biztonságával, megfelelő használatával és karbantartásával kapcsolatban.

A műszerre ne jusson víz, és ne használja esésben. A külsejét csak egy enyhén megnedvesített puha ruhával tisztitsa. Ne használjon tisztítószer vagy permetet.

Tisztítás előtt kapcsolja ki a műszer, és bontsa le az összes rátcsatlakoztatott kábelit. A ház belsőjében nincsenek nem szakember által karbantartáshoz alkalmaszek.

A műszer nagy felbontására miatt az elektronika érzékeny a hőre, tüdődésre és érintésre. Emiatt ne hagyja tűzö napon vagy a felnyílott műszer belsőjében lévő alkatrészekhez.

Ezt a műszer a rendelésének megfelelő célra szabad használni.

Csak az együttszállított vagy ajánlott tartozékokat használja.

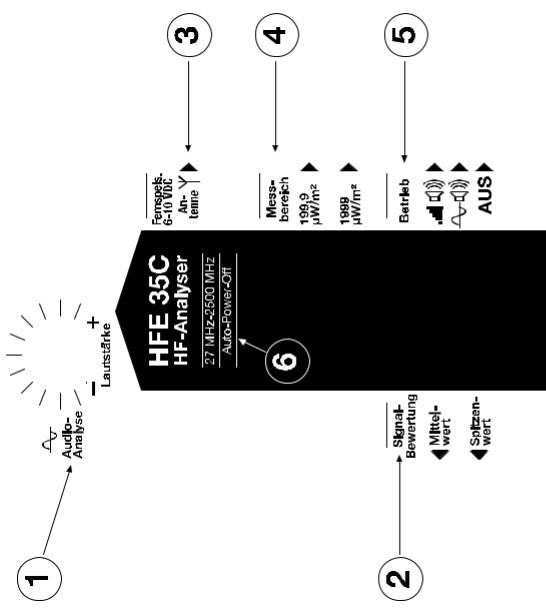
Köszönjük bizalmát, hogy megvásárolta a HFE35C műszerünket, és meg vagyunk győződve arról, hogy hogyan hasznos felismérésekhez jut általa.

Ezen az útmutatót kívül partnereinkkel együtt felhasználói szemináriumokat ajánljunk méréstechnikánk optimális használatáról, valamint a hatásos sugárzás elleni védelemről.

Bármilyen problémája is van, forduljon hozzáink bizalommal! Gyorsan, hatékonyan és egyszerűen segítünk Önnek.

© a kiadónál: GIGAHERTZ SOLUTIONS GmbH, Mühlsteig 16, D-90579 Langenzenn. minden jog fenntarta. A kiadvány egyetlen része sem sokszorosítható vagy terjeszthető semmilyen formában és semmilyen módon a kiadó írásos engedélye nélkül.

Funkcionális- és kezelőelemek

1) hangerőszabályzó az audio-analízishez

- A HFE35C - basic csomag tartalma**

HFE35C típusú műszer (= "HFE35C bővített frekvenciatartományai")
feldugható LogPer-antenna kábellel
alkali mangán elem (adott esetben a készülékben)
használati útmutató (német).
háttérinformációk az „elektroszmog“ témához

A HFE35C (a "basic" kiegészítés nélküli) még tartalmazza a HFE35C-basic fenti szállítási körtén kívül a következőket:

UBB27 – izotróp ultraszáles sávú antenna + műanyag bőrönd

1) hangerőszabályzó az audio-analízishez (be-kikapcsoló).

2) választókapcsoló a jelkiértékeléshez.

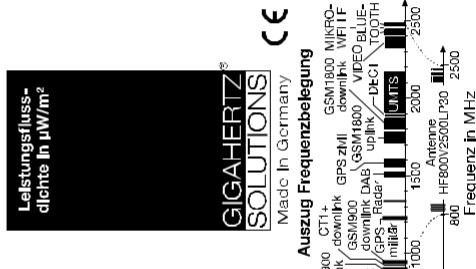
3) csatlakozóhüvely az antennakábel számára. Az antennát a készülék előlapján található kereszt alakú nyílásba kell bedugni.

4) választókapcsoló a mérési tartományhoz: 1999 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ („durva“) 199,9 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ („finom“)

5) be-/kikapcsoló. Középső állásában (alapértelmezett) az kapcsolóállásban egy, a térerősséggel arányos hangjel bekapcsolódik .

6) A készülék automatikus kikapcsolási funkcióval ² van ellátva.

A fontos funkciók alapértelmezett beállítása sárba színnel van kiemelve

A készülék nagyfrekvenciás része le van árnyékolva a zavarok ellen az antennahámenetnél elhelyezett belső fémlemez-dobozzal (az árnyékoltás mértéke kb. 35 - 40 dB).

¹ „Geiger-számláló hatás”. Használátkor az audiominalizishez való hangerőszabályzónak teljesen balra állított helyzetben kell lennie.

² A készülék kb. 30 perc után automatikusan kiiktatja a kápcsolódik az akarral lemerülés megelőzése érére dekében. Ha az akkumulátor elégteleten töltöttégenél a „low Batt.” kijelző jelzi, a készülék már két-három perc után kikapcsolódik a mélykisülés megelőzése érére dekében.

A műszer előkészítése

Az antenna csatlakoztatása

Az antennakábel minden két csatlakozójának a szárában kis ferritcsővek vannak, amelyek javítják a feldugott antenná tulajdonságait.³

Az UBB27 izotróp antenna (az HFE35C-basic készletnél opcionális, míg a HFE35C komplett készletnél együttszállított tartozék)
csatlakoztatását a saját használati útmutatója írja le.

Ehhez az antennakábel szögcsatlakozóját be kell dugni az alapkészülék jobb felső részén lévő hüvelybe. Elég csak kézzel meghújni, villáskulcsot ne használjon ehhez, mert túlhúzhatja a menetet.

Ez az arányozott érintkezőkkal bíró SMA-csatlakozó a legkiválóbb minőségű ipari RF-csatlakozó ebben a méretben.

Óvatosan ellenőrizze a csatlakozódugó szilárd bedugását az antenna csúcsán. Az antenna csúcsán lévő csatlakozást a legjobb nem megbontani.

Dugja be az antennát a műszer lekerékitett homloklapján lévő hasítékba. Ahhoz, hogy az antennakábel a műszer alja alatt az antenna és a műszer antennahüvely köztött "lazán" íveljen át, lazitsa meg kissé a hüvelyen a csavarkötést, ha szükséges a kábel beigazításához.

Fontos: Ne törje meg az antennakábelét!

Az antennát rögzítheti is a műszer előlapjára, de akár kézben tartva is használhatja. A szabadkézi használatkor ügyeljen arra, hogy az ujjai ne érjenek az antenna első rezonátorához vagy szalagvezetőhez. Ajánlatos lehetőleg messze hátról megfogni az antennát. Nagypontos ságu méréshez az antennát ne tartsa az ujjaival, hanem a műszer előlapján lévő tartóba rakva használja.

Minden egyes kapcsolás (pl.méréshatár-váltás) egy rövid tülezérlést eredményez, amely meg is jelenik a kijelzőn.

A készülék ezzel használatra kész.

A következő fejezet röviden összefoglalja a megbízható rádiófrekvenciás mérés néhány lényeges alapját. Ha ezeket nem ismeri, ne hagyja ki ezt a fejezetet, különben könnyen súlyos hibákat követhet el a mérés során.

Ha a „Low Batt.” kiírás jelenik meg függőlegesen a kijelző közepén, már nem lehet megbízható mérésekkel garantálni. Ebben az esetben cserélje ki az elemet.

Ha egyláttán nincs kijelzés, vizsgálja meg az elem érintkezését, vagy cserélje ki az elemet. (Lásd "Elemcseré" c. fejezet.)

Gondoljon arra, amennyiben töltethető akkumulátor akarna alkalmazni, hogy annak a kapacitása csak töredéke az együttszállított alkáli-mangán -primer celláénak.

Megjegyzés

³ Ha ezek a ferritcsőveknek idővel meglazulnak, bármilyen háztartási trágásztóval gomd nélkül visszarágasztathatóak.

A nagyfrekvenciás sugárzás tulajdonságai

Előzetes: „A nagyfrekvenciás sugárzás által előidézett elektrosmog“ témaival kapcsolatos háttérinformációknak terjedelmes szakirodalma van. Ebben az útmutatóban azokra a tulajdonságokra összpontosítunk, amelyek az otthoni mérések számára nagyon fontosak.

Ha a vizsgált frekvenciatartományba eső (és azon kívüli) nagyfrekvenciás sugárzás ér valamilyen anyagot, akkor

1. részben áthatol rajta,

2. részben visszaverődik róla,

3. részben elnyelődik.

Ezek aránya elsősorban az adott anyagtól, annak a vastagságától és a nagyfrekvenciás sugárzás frekvenciájától függ. Pl. a fa, a gipszkarton, a födémek és az ablakok gyakran a ház nagyon áteresztő helyei.

A ház különöző építiányainak a csillapító hatásáról nagyon jól nyomon követett és szemléltetett áttekintést, továbbá számos terhelésökkel történő tanácsot találunk a következő internet-pontalon: www.ohne-elektrosmog-wohnen.de (elektrosmog nélküli élni).

A különöző építőanyagok árnyékolt hatására vonatkozó pontos adatok legátfogobb gyűjteményét Dr. Moldan / Prof. Pauli "Reduction of High-Frequency Radiation - Building Materials and Shielding Materials" (A nagyfrekvenciás sugárzás csökkentése - Építőanyagok és árnyékolt anyagok) című, folyamatosan frissített tanulmánya tartalmazza. (www.drmoldan.de).

Minimális távolság

A sugáforrástól csak bizonyos távolságban (távolter) mérhető mennyiségileg a nagyfrekvencia a szokásos "teljesítmény(fluxus)sűrűség" (W/m^2) egységben.

Emitatt minden legalább a függőleges és a 45°-os síkot kell mérni. A felidugott antenna a függőlegesen polarizált síkot méri, ha a műszer felső oldala (kijelző) vízszintesen helyezkedik el.

Hely- és időbeli ingadozások

A szakirodalomban is külöRFéle adatokat találunk arról, hogy hol kezdődnék a távoli tér viszonyai, az adatok a hullámhossz 1,5-szervesének és 10-szervesének tartományában mozognak.

Egy szerűen megijegyezhető ököliszabálnak vehetők az alábbi alsó határok: (minتهg 2,5-szerves hullámhossznak felelnek meg)

27 MHz-en kb. 27 méterről

270 MHz-en kb. 2,7 méterről

2700 MHz-en kb. 27 centiméterről

Az alsó határok tehát fordítottan arányos viselkedésűek.

Háttér: A közeltérben az RF-tér elektromos és mágneses térfürőséget külön-külön kell meghatározni(azaz nem számíthatók át egymásba); még a távoli téren ezek egymásba átszámíthatók, és Németországban általában W/m^2 -ben (ill. $\mu\text{W/m}^2$ -ben vagy mV/m^2 -ben) vett teljesítményáram-sűrűséggént fejezik ki.

Polarizáció

Ha nagyfrekvenciás sugárzás kerül kibocsátásra, útközben „polarizálódik“, azaz a hullámok vagy vízszintes, vagy függőleges síkban futnak. A különösen érdekes mobiltelefon-tartományban többnyire függőleges vagy 45-fokos síkban futnak. Ehhez még más polarizációs összetevők is társulnak visszaverődésük miatt, és mert a mobiltelefonok fekhettek is valahol, de kézben is tarthatják őket.

A részben frekvenciaszelektív visszaverődések a nagyfrekvenciás hullámok helyi erősödését vagy kioltását okozhatják, különösen az épületek belséjében. Ezen kívül a legtöbb adó és mobiltelefon a vételi helytől és a hálózat foglaltságától függően a nap folyamán, ill. hosszabb idő alatt különöző additív jeljesítménytel sugározhat.

Az összes fent említett tényezőnek befolyása van a méréstechnikára, és a legnagyobb mértékben a mérés lefolytatására és többszöri mérés szüksességére.

... és következtetések a végrehajtott mérésekben

Ha egy épületet, lakást vagy telket nagyfrekvenciásan "fel akar méni", akkor minden esetben ajánlatos az egyes mérési eredményeket **jegyzőkönyvbe** venni, hogy utolag az összképet összeállíthassa. Ugyanilyen fontos többször megismételni a méréseket: elsősorban különböző napszakokban és a hétfüggőleges napjain, hogy a néha jelentős ingadozásokat is észrevegyük. Másodsorban azonban a méréseket hosszabb idő után is alkalmanként meg kell ismételni, mivel a helyzet gyakran úgy szólvan egy éjszaka alatt is megváltozhat. Így például markáns hatása lehet egy adóantenna néhány fokkal történő véletlen antennárárbóc szerelése közben.

Természetesen elsősorban a mobiltelefon-hálózatok irányzatos sebességű kiépülése okoz nagy változásokat.

Lépésről lépésre útmutató a mérésekhez

Ehhez jön még az UMTS-hálózatok tervezett kiépítése, amelynek várhatoan jelentős terhelésnövekedés lesz az eredménye, mivel a rendszerénél fogva az UMTS-bázisállomások hálózatát sokkal sűrűbbre fogják szőni, mint a mai GMS-hálózatokat.

Mégha tulajdonképpen a belső helyiségeket szeretné is felmérni, mégis ajánlható, hogy előbb az épületen kívül is minden **irányban** végezzen egy mérést.

Esetleg mérjen az ablakból. Ez az első információkat hozhatja meg egyszerűen mért alacsony nagyfrekvenciás (RF) "tömitettségről", másrészt az épületen belüli esetleges forrásokról (pl. DECT-telefonok, akár a szomszédban is). Enen túlmenően a beltéri méréseknel minden szem előtt kell tartani, hogy az alkalmazott mérési technológia meghatározott pontosságán túlmenően ez további mérési bizonytalansággal jár a szűkös köriúlményekből eredő "állóhullámok", visszaverődések és kioltások miatt. A "tiszta elmélet" szerint a mennyiségi leg pontos RF-mérések elvileg csak az úgynevezett "szabadtéri köriúlmények" között reproducálhatók. Ennek ellenére a gyakorlatban mégiscsak mérik a nagyfrekvenciát beltérben is, mert az az hely, ahol szükség van a a mérési értékekre. Ahhoz azonban, hogy ezt a rendszerben benne rejlő mérési bizonytalanságot lehetőleg csekély szinten tartson, pontosan be kell tartanunk a mérések végrehajtására vonatkozó utasításokat.

Mint már az előzetes megjegyzésekben említettük, a mérési értékek már a mérési hely csekély mértékű megváltóztatásakor is viszonylag erősen ingadozhatnak (többnyire erősebben, mint a kisfrekvenciák tartományában).

Ésszerű a helyi maximumot felhasználni a terhelés megítélezéshez, mégha az nem is esik pontosan egybe a vizsgált ponttal, pl. az ágy fejével.

Ezt indokolja az a tény, hogy gyakran még a környezet legcsökkenébb változása is meglehetősen nagy változást idéz elő a helyi teljesítménysűrűségben. Például maga a mérő személy is befolyásolhatja a maximum pontos helyét.

Igy például egy véletlenszerűen mért alacsony érték az adott helyen másnap sokkal magasabb lehet. A helyi maximum azonban rendszerint csak akkor változik, ha valami a sugárzó forrásokon változik, ezért az a terhelés megtitélésében sokkal reprezentatívabb eredmény.

A következő leírások az **immissziós méréstre**, azaz a határérték-összehasonlítás szempontjából releváns összegzett teljesítményáram-sűrűség meghatározására vonatkoznak.

Ennek a műszernek a másik méréstechnikai alkalmazása ennek a terhelésnek az okozójának az azonosítása, ill. – ami még fontosabb – alkalmás korrekciós vagy árnyékolási intézkedések meghatározása, végterére tehát egy **emissziómérés**. Erre a céllra szolgál az együttszállított LogPer-antenna. Az alkalmás árnyékolási intézkedések meghatározásának a modját egy külön fejezetben ismertetjük ennek a fejezetnek a végén.

Előzetes mecjegyzés az antennáról

Alapvetően a logaritmikus-periodikus antennáknak két kivitele van:

- Optimalizált tájoló (iránykereső)
- antennaként (keskeny nyílásszög - optimális tájolási karakterisztika / rosszabb mérési jellemzők) vagy mérőantennaként optimalizált (széles nyílásszög - optimális mérési karakterisztika / mérsekkelt tájolási tulajdonságok).

Az együttszállított antenna kiegyszentsúlyozott kompromisszumot jelent a kiválasztási jellemzők és ugyanakkor a még minden nagyon jó tájolási tulajdonságok között. Így a sugárzás beétesi irányba meghatározottan meghatározható, ami a célzott szanálás alapfeltétele.

Fontos: Mivel az antenna alul le van árnyékoltva a talaj hatásának a csökkentése érdekében, az antenna "csúcsát" kb. 10°-kal a tulajdonképpeni mérési objektum alá kell irányozni, hogy elkerüljük a határátmennet torzulásait (kissé magasabban fekvő célpontok, pl. mobiltelefon-árboc esetén szükség esetén egyszerűen vegyünk Visszintes irányt).

Ha a műszer felső elülső szélétől, mint alkalmi célzószköztől, a legkisebb rezonátor csúcsa fölé célozz, akkor ezt a 10°-ot már elég jól elérte. Plusz-mínusz pár fok még nem okoz jelentős hibát. A „célcízonál“ be van jelölt az antennán.

Az eredményes méréshez szükséges konkrét eljárást az alábbiakban részletesen ismertetjük.

Az itt bemutatott logaritmikus-periodikus antennák szokatlan kiemelése az egyik szabadalmi bejelentésünk tárgya. Lehetővé teszi a vízszintes és függőleges polarizációs sík nagyon jó szétválasztását, és sokkal kedvezőbb frekvenciamenete van (kisebb "nullámosság"), mint a hagyományos logaritmikus-periodikus antennáknak. (Profik számára: A függőleges polarizációs sík technikailag nehezebb mérésénél is sokkal jobban védett a talaj meghamisító hatása ellen.)

A kijelzőn mindenig a mérési helyen, az antenna nézési irányában vett teljesítményáram-sűrűség jelenik meg (Pontosabban: amely az "antennanyaláb" térbeli integrálára van vonatkoztatva).

Az együttszállított logaritmikus-periodikus antenna a kb. 800 MHz - 2500 MHz (=2,5 GHz) frekvenciatartományra van optimalizálva. Ez a tartomány feljeleli a GSM900 és GSM1800 mobiltelefon-frekvenciasávot, a DECT-szabványú vezetéknélküli telefonsávot, az UMTS-szabványú mobiltelefon-frekvenciasávot, néhány radar-frekvenciasávot, továbbá néhány kereskedelmi használatú frekvenciasávot (természetesen mikrohullámú sűrűk tömítettségét is meg lehet vizsgálni a műszerrel). Az utóbbi kivételével a fent említett sugárforrások mindegyike digitálisan impulzusüzemű, és a kritikus orvosszakértők szerint különösen fontos biológiai szempontból. E kritikus sugárforrások optimális mérése érdekében a LogPer-antenna frekvenciatartománya szándékosan lefelé korlátozott (kb. 800 MHz-nél), azaz az alacsonyabb frekvenciák el vannak nyomva.

Az antenna saját kisfrekvenciás elnyomásával együtt a maximálisan elérhető árnyékolási csillapítás 40 dB (ami 10.000-es tényezőnek felel meg) a kb. 600 MHz alatti frekvenciákra. 800 MHz és 600 MHz között a szűrőről több meredeken esik

A 800 MHz alatti frekvenciák kvantitatív méréséhez a Gigahertz Solutions egy aktív, vízszintesen izotróp, ultraszéles sávú antennát kinál 27 MHz-től felfelé, amely közvetlenül a HF59B antennabemenetére csavarozható: ez az UBB27_G3.

Tudnivalók az UBB27 antennáról(amely a HFE35C-basic készlet tartozékkaként rendelhető; a HFE35C komplett készlet része).

A 800 MHz alatti frekvenciák megbízhatóan mérhetők az izotróp(azaz "mindenirányú vételű tulajdonságokkal" rendelkező) UBB27 antennával. A frekvenciamenete 27 MHz-től egészen a HFE35C felső frekvenciáig terjed. Jóval meghaladó frekvenciáig terjed.

LogPer- vagy izotróp antenna?
Egyértelmű a döntés a két speciális kérdésfeltevévre:

A 800 MHz alatt nincs alternatívája az izotróp UBB-hanggal „jelölő”, amely az audioanalizis hangerejében arányos a komponensek és a teljes jel arányával. A „jelölés” frekvenciája 16 Hz (tehát nagyon mély).

Egy hallható példa MP3-fájl formájában lefelőlhető honlapunkról. Az „impulzus” kapcsolóállásban a kijelzőről jobbra ezek az adók, és ezáltal a „kattogás” is kitakarásra kerülnek.

Az alacsonyabb frekvenciák kívánatos, de az antenna által önmagában nem tökéletes elnyomására antennával, mivel jelenleg csak egy alkalmas LogPer-antenna létezik 800 MHz-ig.

Hosszú idejű rögzítéshöz rendszerint csak izotróp antennának van értelme.

A tájékoztatót jellegű „immissziómérés” (az összterhelés mérése) számára az izotróp antennához való előnyei vannak (állandóan a LogPer-antennán kell maradnia).

- A szanálati intézkedések meghatározásában („emissziómérés”) a LogPer-technika messze fölénnyben van.

Tájékozódó mérés

A mennyiségi „immissziómérés” (az összterhelés mérése) esetében mérlegelni kell a két antennatípus előnyeit és hátrányait:

- Az izotróp antenna mérési bizonytalansága a méréstechnika minden napjai gyakorlatában nagyobb, és emiatt nehezebb interpretálni az eredményeket, viszont a mérés gyorsabb és átfogóbb.

- A LogPer-antenna esete pont a fordítottja:

A mérési bizonytalansága a méréstechnika minden napjai gyakorlatában kisebb, és egyszerűbb interpretálni az eredményeket, viszont a mérés körülmenyesebb, és a frekvenciatartomány korlátozott.

Mivel az UBB27 megjelenése előtt nem álltak rendelkezésre megfelelő, olcsó izotróp antennák, az általános építésbiológiai mérési utasítások minden esetben LogPer antennák használatára utalnak. Meglátjuk, hogy ez hogyan fog alakulni a következő néhány évben.

Mivel most a helyzet nem mennyiségi, hanem tájékozódó, minőségi jellegű felméréséről van szó, leveheti az antennát a műszer előlapjáról (egész hátul fogja meg), és így csuklóból változtathatja meg az antenna polarizációs síkját (függőleges vagy vízszintes). De ugyanígy a komplet műszer is használhatja felszerelt antennával.

Mivel a tájékozódó méréskor nem kell nézni a kijelzőt, hanem csak a **hangjelet** kell hallgatni, lassú léptekkel és az antennát a fejtűzött antenná mellett a műszer a szélrózsa minden irányában folyamatosan lengetve járhatja véig a vizsgálandó helyiséget, ill. külteret, hogy gyors áttekintést nyerjen.

Éppen a belső helyiségekben kap meglepő eredményeket az antennának a le-fel történő lengetésével.

Mint már fentebb említettük: a tájékozódó mérések esetében nem pontos azoknak a zónáknak az azonosításáról, ahol helyi csúcsok vannak.

Figyelem: Amikor átkapcsol a „1999 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ ” állásról a „199,9 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ ” állásra, a hangjelzés lényegesen hangsababbá válik.

Állítsa a „Signal-Bewertung” (jelkiértékelés) kapcsolót a „Spitzenwert” (csúcsérték) állásba.

Minden pontban és minden irányból különböző lehet a besugárzás hatása. Jóllehet a helyiségen sokkal gyorsabban változik a nagyfrekvenciás térfösségek, mint a kisfrekvenciás, mégis alig lehetséges és nem is szükséges minden pontban és minden irányban méri.

Mennyiségi (számszerű) mérések

Ha az előző fejezetben ismertetett eljárás segítségével azonosította a tulajdonképpeni mérési helyeket, elkezdheti a pontos mennyiségi méréseket.

Készülékbeállítás: „Messbereich (mérési tartomány)”

Állitsa be a kapcsolót a "Tájékozódó mérés" című fejezetben leírtak szerint: Először állítsa a mérési tartományt ("Messbereich" kapcsoló) a „1999μW/m²" értékre. Csak ha a kijelzőn folyamatosan alacsony értékek jelennek meg, kapcsoljon át a „199,9 μW/m²" mérési tartományra. A mérési tartomány kiválasztásának az alapelve: A szükség szerinti legdúrnább, a lehető legfinomabb.

Ha a műszer a „1999 μW/m²" mérési tartományban túlvezérlődik („1" kijelzés a kijelző baloldalán), a műszer érzékenységét 100-szoros mértékben lecsökkentheti a tartozékként rendelhető DG20csilla^{pítótag} beiktatásával. Ebben az esetben a kijelzőn megjelenő teljesítményáram-sűrűség értéket 100-as tényezővel meg kell szorozni.

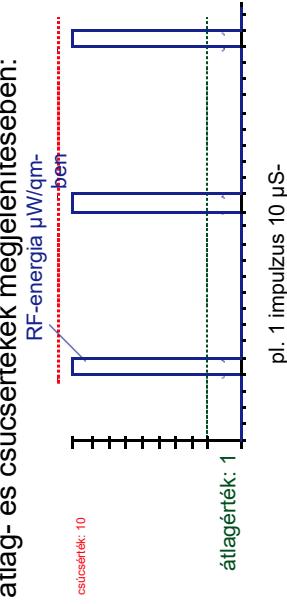
Külön rendelhetők még RF-előerősítők is 10 és 1.000 erősítési tényezővel közdugóként az antennabemenetre.

Az összes kijelzési lehetőség áttekintő táblázatát megtalálja ennek az útmutatónak az utolsó oldalán.

A készülék beállítása:
Jelkiértékelés („Signal-Bewertung“)

Ha az előző fejezetben ismertetett eljárás segítségével azonosította a tulajdonképpeni mérési helyeket, elkezdheti a pontos mennyiségi méréseket.

Az alábbi szimbolikus példa szemléletesen mutatja ugyanannak a jelnek a különböző kiértékelését az átlag- és csúcsértékek megjelenítésében:

A „Spitzenwert“ (csúcsérték) kapcsolóállásban a készülék az impulzus teljes teljesítményáram-sűrűségét mutatja (a példában tehát 10 μW/m²-t).

A „Mittelwert“ (átlagérték) kapcsolóállásban az impulzus teljesítményáram-sűrűsége a teljes periódusidőre átlagolva jelenik meg a kijelzőn, azaz 1 μW/m² = ((1 x 10) + (9 x 0)) / 10).

A Gigahertz Solutions RF-analizátorainak a „Spitzenwert“ kapcsolóállásában meghatározott mérési értékét az épületbiológiaiabban gyakran szemléletesen "a csúcsérték középértékkel" írják körül, és így pontosan megfelel a kívánt a mérési érték ábrázolásnak.

Ennek ellenére a „valódi“ átlagérték ismerete hasznos információ⁴:

- A „hivatalos“ határtértek átlagértékelésén alapulnak. A "hivatalos" mérési eredmények - pl. a mobiltelefon-szolgáltatók által is végzett - értékeléséhez ezért hasznos az összehasonlítás lehetősége.

- A különböző rádiókommunikációs szolgáltatok eltérő arányt mutatnak az átlag- és a csúcsértékek között. Ez az arányszám egy DECT-alapállomás esetében elérheti az 1 : 100 értéket.
- A GSM-mobiltelefónia esetében az arányszám elmeletileg 1 : 1 és 1 : 8 között elkerülhető (a gyakorlatban a GSM esetében a lehetőségek köre szükebb).

- Elvileg elközelíthetők a mobiltelefon bázisállomások további elemzésekre és megfontolásokra van szükség. Amint felhasználására vonatkozó következtetések is, de ehhez még útmutatót későbbi módsorításáiba.
(lásd www.gigahertz-solutions.de).
- Megjegyzés a professzionális spektrumanalizátorok felhasználói számára:
 - A Gigahertz Solutions RF-analizátorai a "Spitzenwert" kapcsolóállásban impulzusos sugárzás esetén azt az értéket mutatják a kijelzőn, amely egy modern spektrumanalizátor "Max Peak" funkciójából egyenértékű értékként adódik μW/m²-ben (a régebbi spektrumanalizátoroknál a leginkább hasonló funkciót áltárában "pozitív csúcsnak" vagy hasonlónak nevezétek).
 - A „Mittelwert“ kapcsolóállás megfelel egy modern spektrumanalizátor "true RMS"-beállításának (a régebbi spektrumanalizátoroknál általában a „normal detect“ vagy pulzáshoz ésszerűen igazodó beállításával dolgozunk).

⁴ Fontos információ más gyártók műszereinek a felhasználói számára: A fenti következtetések csak valódi átlagérték-képzés esetére tehetők. Nem érvényesek, ha az átlagérték helyett csak a modulált RF-jel pillanatnyi értéke jelenik meg a kijelzőn, ami a piacra kapható legtöbb készülékre igaz, mégoha a specifikációjuk szerint az átlagértéket jelzik is ki. 2006 január (4.4 javított változat)

Mennyiségi mérés:

Az összterhelés meghatározása

Az antennát tűzzé fel ismét a műszerre, mivel a műszer mögötti tömegelrendezésnek is befolyása van a mérési eredményre. A műszer tartsa most **lazán kinyújtott kezében**, keze ne legyen túl messze a műszer előtt.

Majd egy **helyi maximumnál** változtassa meg a műszer helyzetét, hogy az effektív teljesítménysűrűséget háróm számszerűleg fontos értéket) határozza meg. Méghozzá - a műszer **lengettéssel** a „szélrózsa” minden irányába, hogy meghatározzuk a sugárzás fő beesési irányát. Többplakásos házakban esetleg fenn is, lenne is.

A vállizületből jobbra és balra is elfordulhat, de a hátúról történő sugárzás miatt ismét a mérőszköz mögé kell kerülnie.

Az UBB27 használatakor elegendő a jobbra és balra történő elfordítás, mivel csak a mérési eredménynek a mérést végző személy általi meghamisítását kell elkerülni.

- **elforgatva** a műszer hossztengelye körül legfeljebb 90°-kal balra vagy jobbra a sugárzás polarizációs sikiának figyelembevétele érdékében. Az UBB27 használatakor ez a lépés csak akkor szükséges, ha a besugárzás közvetlenül fejlőről vagy alulról várható (emeletes - vagy többlekálos házak).

- **a mérési helyzet** (azaz a "mérési pont") megváltoztatásával, hogy vélettenszerűen ne pontosan egy olyan ponton mérjen, ahol helyi kioltások lépnek fel.

Egyes gyártók azt a véleményt terjesztik, hogy az effektív teljesítménysűrűséget háróm tengely mentén történő méréssel, és az eredő képzésével kell meghatározni. Ez pedig a logaritmikus-periodikus antennák a alkalmazása esetén gyanús. Még inkább az a rúd- vagy teleszkóp-antennák esetében.

Általánosan elismert az a felfogás, hogy a legerősebb beesési irányból mért legnagyobb értéket kell a határérték- összehasonlításba bevonni.

a műszer teljesen kihasználja a megadott tűréshatárt (efelé), semmiképpen se feltételeznek kisebb terhéést, mint amely ténylegesen jelen van. Mindenesetre tudunk kell, hogy amennyiben teljesen kihasználjuk a tűrést (efelé), nyilvánvalón túl nagy értéket határozunk meg. Ez a mérési bizonytalanságot kiegészítő tényező első pillanásra nagyon nagynak látszik, de csak viszonylagosan, ha tekintetbe vesszük, hogy a professzionális spektrum-analizátorok 2-es tényezőből indulnak ki.

Egy mobiltelefon földi állomás minimális és maximális terhelése közötti aránytól általában 1 : 44. Mivel soha nem lehet pontosan tudni, hogy egy mobiltelefon földi állomás a mérés időpontjában mennyire van terhelve, a maximális terhelés becsléséhez a mérést egy nagyon alacsony terhelésű időpontban (nagyon korán reggel, pl. 3 és 5 óra között, vasárnap reggel valamivel később is) lehet elvégezni, majd az értéket meg kell szorozni 4-gyel. Az előző bekezdésben leírtak szerint a "terhelési kockázatra" egy általános biztonsági tartalomot is be lehet kalkulálni, de a terhelés összességében irreális tülbecsülésének a kockázatával.

Mennyiségi mérés:

Az UMTS mint kivételeles eset

Az UMTS-jel sok tekintetben a "fehér zajhoz" hasonló tulajdonságokkal rendelkezik, ezért különleges figyelmet igényel. Az UMTS-jel méréséhez a mérőműszer kb. 1-2 percig az UMTS-jel fő sugárirányába kell tartani.

A kijelzőnek minden más méréshez kívánatos lassú ismétlési frekvenciája miatt az érték csak nagyon rövid ideig jelenik meg, és erősen ingadozik is. A mindenkor legnagyobb mért érték a releváns. Ez az érték általában a megadott tűréshatár alsó szélén van, és szélsőséges esetekben akár 10-szer is alacsonyabb érték jelenhet meg bizonyos radartípusok esetében. Ahhoz, hogy a határérték-összehasonlításban a biztosabb oldalon legyünk, a mért értéket akár egy 10-es tényezővel is megszorozhatjuk. Ismeretlen helyen lévő radarállomás mérésekor különösen ajánlott a kvázi-izotróp UBB-antenna használata, mivel a sugárforrás pontos helyének meghatározása LogPer antennával az egyes radarimpulzusok közötti hosszú szünetidők miatt nagyon hosszadalmas. Másrészt emiatt hiányzik az irányinformáció a kvázi-izotróp mérésknél.

Ez a mérési időtartam éssézerű egy reális méréshez, mivel az UMTS-jel jellemző miatt nagyon rövid időn belül +/- 3-6-szoros ingadozás is előfordulhat.

Figyelem:

- Az UMTS-jel akár 5-szörösen is alulbecsülhető.⁵
A technikailag nagyon összetett, optimalizált UMTS-mérésekhez a Gigahertz Solutions HF58B-r és HF59B típusú HF-analizátorai állnak rendelkezésre.

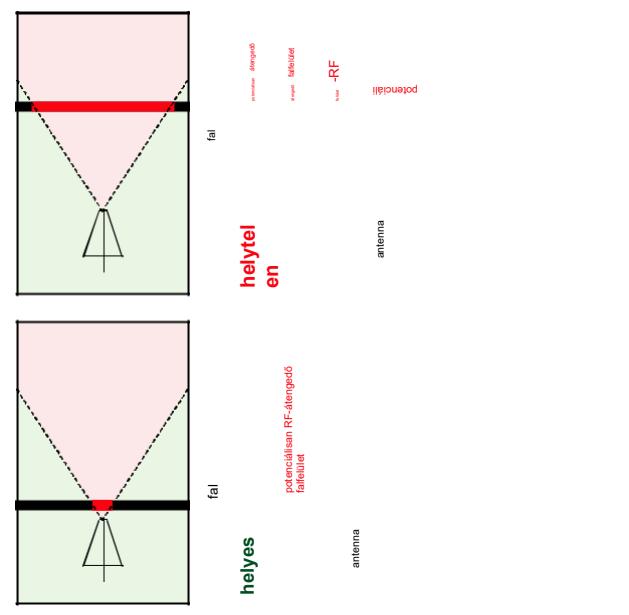
Mennyiségi mérés:

A radar mint kivételes eset

A repülőgép- és hajónavigáció számára egy lassan forgó adóantennáról keskeny nyalábban sugároznak ki "radarsugarat". Emiatt ez kicélgyűjtő jelérősség esetén csak pár másodpercenként - a másodpercig törtésezéig méhető, ami különleges mérései helyzetet idéz el.

Mennyiségi mérés:
Az RF-besugárzási helyek azonosítása

Először is az ugyanabban a helyiségben lévő forrásokat ki kell iktatni (DECT-telefon vagy hasonlók). Az ezután megmaradó RF-sugárzásnak kívülről kell jönnie. Az árnyékolási intézkedések meghatározásához fontos azonosítani a falak (ajtókkal, ablakokkal, ablakkerekekkel), a mennyezet és a padló azon területeit, amelyeken az RF-sugárzás áthatol. Ehhez nem a helyiséget közepén állva kell mérimi, hanem a teljes fal/mennyezet/padlófelület közelében, kielélel irányítva a műszert⁶, hogy pontosan behatároljuk az átereszti helyeket. Mivel a LogPer antennák magas frekvenciókon egyre korlátosabb iránykarakterisztikája mellett a nehezen kiszámítható kiemelések és kioltások megnehezítik, ha nem lehetetlenül teszik a pontos iránykeresést a helyiség közepéről. A műveletek irányelvét a következő vázlatrajz szemlélteti.

Az általunk gyártott HF58B -r és HF59B műszerben radarmérésre optimalizált (azaz rendkívül nagy un. „videosavszélességű“) kapcsolás van standard kivitelként beépítve. Ezek a "Spitzenwert halten" (csúcserkéztartás) funkcióval a teljes mért értéket mutatják már az első "radarjel-áttfutáskor".

A biztonság kedvéért a radarjel akusztikus azonosításakor (rövid "cspögás", amely szélsőséges esetekben csak 12 másodpercenként ismétlődik, esetleg a visszaverődések miatt gyakrabban), a következő eljárás ajánlott: Állítsa a „Signal-Bewertung“ (jelkiértékelés) kapcsolót a „Spitzenwert“ (csúcserkéz) állásba. Keressen olyan mérési helyet, ahol a radarjelen kívül más forrásokból származó háttérszint a lehető legalacsonyabb.

Vegye figyelembe, hogy léteznek olyan radarendszerek is, amelyek még magasabb frekvencián működnek, mint amely ezzel a készülékkel mérhető.

Ábra: Mérőantenák iránymeghatározási biztonságát illusztráló rajz
Magát az árnyékolási szakembernek kell meghatároznia és levezetnie, és minden esetben nagy felületen kell végrehajtani.

Ezután olvassa le a kijelzőn a legmagasabb számot több "radarijei-beesés" során.

⁵ Ez ebben a készülékosztályban szokásos érték.

⁶ Vegye figyelembe, hogy ebben a helyzetben csak relációs mérési érték összehasonlítás lehetséges!

Határ-, irány- és elővigyázatossági értékek

Eltörlött ajánlások alvóhelyek számára 0,1 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ alatt;

(Standard der baubio logischen Messtechnik; SBM 2003: „Nincs anomália“)

1 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ alatt („belterre“)

(Landessanitätsdirektion Salzburg = Salzburg-Tartományi Egészségügyi Igazgatóság)

Az épületbiológiai méréstechnika szabványa (röviden SBM 2003 = Standard der baubio logischen Messtechnik) a következő fokozatokat különbözteti meg:

Épületbiológiai irányértékek az SMB-2003 szerint

© Baubiologie Maes / IBN	nincs	gyenge	erős	rendkívül
adatok $\mu\text{W}/\text{m}^2$ -ben	anomália <0,1	anomália 0,1-5	anomália 5-100	anomália > 100
pulzált nem	< 1	1-50	50 - 1000	>1000

A szerzők következtetése:

"Sürgős szükség van ezeknek az információknak a tudományos felülvizsgálatára."

- hogy az irodalmi kiértékelésben felsorolt hatások nem mindenkorukat [...] lehetett figyelembe venni a mobiltelefónia szintjén, mert az általai lehetőségek még nem lett biztonsággal kiértékkelve.

Összefoglalásul ismételjük meg a nyilvánvalóan a törvényi határértékek alá eső elővigyázatossági értékeket:

információk a mobiltelefon tulajdonosok számára:

Problémamentes mobiltelefon-vétel lehetséges az SBM által az impulzusos besugárzásra megadott szigorú irányértéknél sokkal kisebb teljesítménysűrűségnél, azaz 0,1 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ alatti értékeknél.

A "hivatalos" határértékek Németországban sokkal magasabbak, mint a környezetgyogyászok, épületbiológusok, sok tudományos intézet és más országok által ajánlott értékek. Ezért erősen kritizálják őket, de a jóváhagyási eljárások stb. alapjául szolgálnak. A határérték frekvenciafüggő, és a figyelembe vett frekvenciártartományban körijelbelül 4-10 wattot tesz ki $\mu\text{W}/\text{m}^2$, és a terhelés - épületbiológiai szempontból kevésbé mértékadó - átlagértéknél a figyelembevételen alapul. Ugyanez a kritika éri más országok és az ICNIRP (International Commission on Nonionizing Radiation Protection) hivatalos határértékeit is, és - ezekhez hasonlóan - figyelmen kívül hagyja az úgynevezett nem termikus hatásokat.

Ezt a svájci Szövetségi Környezetvédelmi, Erdészeti és Tájvédelmi Hivatal (Bundesamt für Umwelt, Wald und Landschaft) 1999.12.23-i kommentária magyarázza, úgymond "hivatalos oldalon". Ez az érték

messze magasabb, mint ennek a műszernek
a mérési tartománya, amely arra van
optimalizálva, hogy lehetőleg pontosan
jelenítse meg az épületbiológiai ajánlások
tartományába eső mérési értékeket.

© Gigahertz Solutions GmbH, D-90579 Langenzenn

2006 január (4.4 javított változat)

Audio-frekvenciaanalízis

Részletes ismeretek nélküli könnyen

megállapíthatja a következő források **jellegzetes**
hangját: DECT-telefon (alapállomás és hordozható készülék) és mobiltelefon, minden esetben különbség van a következő állapotok között: "beszélgetés közben", "készrenáli üzemmódban" és, különösen a mobiltelefonnál, "bejelentkezéskor".

A vizsgált 800 MHz - 2,5 GHz frekvensiasávban sokféle frekvenciát használnak a különböző szolgálatok. A nagyfrekvenciás besugárzás előidézőinek az **azonosítására** szolgál a modulált jelösszetevő audio-analízise.

"A nem pulzált jelek megjölése"

A nem pulzált jeleket a rendszer jellegéből addóban nem lehet hallhatóvá tenni a hangelemzés során, ezért könnyen figyelmen kívül maradhatnak. Emiatt a nem pulzált jelkomponenseket egyenletes kattogó hanggal "jelölök", amelynek a hangereje arányos a komponens és a teljes jel arányával. A "megjölölés" alapfrekvenciája 16 Hz, és hangmintáként (MP3 fáj) letölthető a honlapunkról.

A műveletek: Először is forgassa el teljesen balra (-) az audioanalízisnek a műszer felső részén jobboldalt lévő hangerőszabályzó gombját, mivel nagyon magas térerőszint mellett történő átkapcsoláskor hirtelen nagyon nagyá válnak a hangerő. A forgatógomb nincs felragasztva, néhogy tulcsavarja a potenciometert.

Ha tévedésből az ütközésen túlra forgatná a gombot, akkor az eltolódást korrigálhatja úgy, hogy a gombot a másik irányba (ugyanannyival túlforgatja az ütközésen). Az üzemmódkapcsolót ("Betrieb") hozza a - állásba. A zajokat nagyon nehéz írásban jellemzni. A leggyorsabb módszer az, hogy egy ismert forráshoz nagyon közel megy, és meghallgatja, hogyan hangzik a hangjel.

Továbbomutató analízisek

A mérési tartományt felfelé lehet bővítenie az ehhez a készülékhez rendelhető előtétcsillapítótag segítségével (lásd „Mennyiségi mérés“ c. fejezet).

Van továbbá egy külső változtatható frekvenciaszűrő ("sávszűrő" vagy „trap“) is a sugárforrások mennyiségi megkölböztetéséhez. Két változat rendelhető:
 A VF2 típus 20 dB csillapítással, és a VF4 típus 40 dB csillapítással.

Antenna alacsonyabb (nagy) frekvenciákhhoz

A 27 MHz feletti frekvenciák (többek között CB-rádió, analóg és digitális TV és rádió, TETRA stb.) mérésére a 27 MHz-től a GHz-es tartományig terjedő frekvenciákra alkalmass, ebben az útmutatóban többször említett, kompakt kialakítású, kvázi-izotróp "ultraszéles sávú antenna" rendelhető.

Műszer a 6 GHz-ig terjedő frekvenciásávra
 A még magasabb frekvenciák (kb. 6 GHz-ig, azaz WLAN, WiMAX, valamint egyes irányított rádió- és légi radarfrekvenciák) elemzésére egy új szélessávú mérőműszer készült el (2005/6 té).

Műszerek alacsony frekvenciáakra
 Az alacsony frekvenciák tartományára (vasúti és hálózati áram mesterséges felharmonikusokkal) a professzionális szabványú méréstechnika széles palettáját gyártjuk kedvező árákon. Érdeklődésével forduljon hozzáink. Elérhetőségeinket ennek az útmutatónak a végén találja meg.

A szakszerű árnyékolás megbízható korrekciós intézkedés.

Tápáramellátás

Elemcsere

Az elemtártó a műszer alján található. A kinyitáshoz nyomja meg a recézett felületet, és húzza le a fedelel a műszer előlapjának az alsó széle felé.

Az elemtártóban lévő habanyag az elemet nekiszorítja a fedélnek, hogy ne zörögjön. A fedelét bizonyos ellenállással szemben tolhatja vissza.

Automatikus kikapcsolás (Auto-Power-Off)

Ez a funkció a tényleges használati idő megnövelésére szolgál.

- Ha elfelejtíti kikapcsolni a műszert, vagy szállítás közben véletlenül bekapsolódik, akkor kb. 40 percnyi folyamatos működés után automatikusan kikapcsolódik.

- Ha a kijelző közepeén a számjegyek között függőlegesen megjelenik a „LOW BATT“ felirat, a mérőműszer már kb. 3 perc után lekapcsolódik, hogy megakadályozza a megbízhatatlan körülmények közötti méréseket, és emlékeztesse Önt az elem mielőbbi cseréjére.

A szakszerűen kivitelezett árnyékolás fizikailag bizonnyítottan hatékony.

Számos választási lehetőség addóik ehhez. minden képpen ajánlott egy egyszerűleg adaptált árnyékolási megoldás.

A Biologa cége az árnyékolás egyik úttörője az épületbiológia kezdete óta, kiváló minőségű árnyékoló anyagok széles választékát kínálja (festékek, tapéták, vásznak, szövetek, kötött anyagok, fóliák stb.). Itt szakértői tanácsokat és részletes információkat kaphat. A különböző árnyékoló anyagok árnyékolási csillapítását általában "-dB"-ben adják meg, pl. "-20dB".

Az árnyékolási csillapítás átszámítása a teljesítményáram-sűrűség csökkenésére: "-10dB" megfelel „a mérési érték 10-szemes (csökkenése)"

"-15dB" megfelel „a mérési érték ~30-szoros" "-20dB" megfelel „a mérési érték 100-szoros" "-25dB" megfelel „a mérési érték ~300-szoros" "-30dB" megfelel „a mérési érték 1000-szoros" stb.

Tartsa be a gyártó utasításait a gyakorlatban ténylegesen elérhető csillapításértékekkel, amelyek részleges árnyékolás esetén általában lényegesen alacsonyabbak, mint teljes árnyékolás esetén. A részleges árnyékolást mindenkor a lehető legnagyobb felületen kell alkalmazni.

HFE35C mérési tartományai

A leszállítási állapot		mérési tartomány	kijelzés	tényleges-érték
azaz előterősítő vagy csillapítótag nélkül				
1999	1 - 1999 $\mu\text{W}/\text{m}^2$			1 - 1999 $\mu\text{W}/\text{m}^2$
199,9	0.1-199.9 $\mu\text{W}/\text{m}^2$			0.1-199.9 $\mu\text{W}/\text{m}^2$
egyszerűen leolvashni - nincs korrekciós tényező				

Egyeszerűen leolvashni - nincs korrekciós tényező

DG20 külső csillapítótaggal (opcionális tartozék)		
mérési tartomá ny	kijelzés	tényleges-értékek
1999	1 - 1999 $\mu\text{W}/\text{m}^2$	100-199900 $\mu\text{W}/\text{m}^2$
199,9	0.1-199.9 $\mu\text{W}/\text{m}^2$	10-19990 $\mu\text{W}/\text{m}^2$

"Kijelzés 100-za!"

"kijelzés 100-zal"

HV10 külső előerősítővel (opcionális tartozék)		tényleges-értékek	
mérési tartomá ny	kijelzés	1 - 1999 $\mu\text{W}/\text{m}^2$	0.1-199.9 $\mu\text{W}/\text{m}^2$
1999	199.9 $\mu\text{W}/\text{m}^2$	1 - 1999 $\mu\text{W}/\text{m}^2$	0.1-199.9 $\mu\text{W}/\text{m}^2$
199,9	"Kijelzés 10-ze!"		

"Kijelzés 10-zele"

Miért nincs „dBm” oszlop?

A nagyfrekvencias határetekkel V/m -ben (esetleg V/m -ben is) vannak megadva, azaz pontosan az ezzel a műszerrel kijelzett dimenzióban. A dBm -ben történő kijelzést, mint például egy spektrumanalizátoron, először egy bonyolult, a frekvenciára és az antennára jellemző képlet segítségével át kell alakítani ezekre az egységekre, így a "visszaszámítás" értelemben.

Átszámítási táblázat

($\mu\text{W}/\text{m}^2$ -ről V/m -re)

$\mu\text{W}/\text{m}^2$	mV/m	$\mu\text{W}/\text{m}^2$	mV/m	$\mu\text{W}/\text{m}^2 \text{ mV/m}$
0,01	1,94	1,0	19,4	100
	-	1,2	21,3	120
	-	1,4	23,0	140
	-	1,6	24,6	160
	-	1,8	26,0	180
0,02	2,75	2,0	27,5	200
	-	2,5	30,7	250
	-	-	-	307

0,03	3,36	3,0	33,6	300	336	0,18	8,24	18,0	82,4	1800	824
-	-	3,5	36,3	350	363	0,20	8,68	20,0	86,8	2000	868
0,04	3,88	4,0	38,8	400	388	0,25	9,71	25,0	97,1	2500	971
0,05	4,34	5,0	43,4	500	434	0,30	10,6	30,0	106	3000	1063
0,06	4,76	6,0	47,6	600	476	0,35	11,5	35,0	115	3500	1149
0,07	5,14	7,0	51,4	700	514	0,40	12,3	40,0	123	4000	1228
0,08	5,49	8,0	54,9	800	549	0,50	13,7	50,0	138	5000	1373
0,09	5,82	9,0	58,2	900	582	0,60	15,0	60,0	150	6000	1504
0,10	6,14	10,0	61,4	1000	614	0,70	16,2	70,0	162	7000	1624
0,12	6,73	12,0	67,3	1200	673	0,80	17,4	80,0	174	8000	1737
0,14	7,26	14,0	72,6	1400	726	0,90	18,4	90,0	184	9000	1842
0,16	7,77	16,0	77,7	1600	777						